

ÁBRÁZOLÁS – ALAKÍTÁS

(Vizuális kultúra)

A tantárgy célja megalapozni a funkcióöröm motivációs hátterével a különböző ábrázoló-alakító tevékenységekben az alkotóképességet, alakítani és fejleszteni az igényt a kreatív önkifejezésre a vizuális művészetek eszköztárának felhasználásával.

A pedagógusnak törekednie kell arra, hogy fejlődjön a tantárgy szemléletformáló hatása által a középűsúlyos értelmi fogyatékos tanuló képzelőereje, fantáziája, esztétikai érzéke, alakuljon ki a pozitív énképe, fejlődjön önismerete a felfedezések és a siker örömevel. Támogassa a munkavégzés során a tanulóknak az anyagokról szerzett tapasztalatait, tevékenykedjenek szívesen, fejlődjön alkotásvágyuk a tárgyak, cselekvések, jelenségek megfigyelése és a figyelem, feladattudat, észlelés, finommotorika fejlődése segítségével, tapasztalati élményeik alapján ismerjék meg az ábrázolás-alakításhoz szükséges eszközöket, építészeti és művészeti értékeket.

A környezeti adottságok és a differenciálás lehetőségeinek megteremtése támogatja, hogy folyamatosan bővüljenek a tanulók ismeretei a hagyományápolásról, népszokásokról, a nevezetes napokról, megismerkedjenek műalkotásokkal, tantárgy-specifikus jártasságaik, készségeik fejlődjenek.

Fejlesztési (terápiás) feladatok:

Készségek: koordinált mozgáskészség (szem-kéz koordináció) és alakítási készségek fejlesztése.

Képességek, attitűdök:

- Formaalkotási képességek, kompozíciós képesség.
- Vizuális ritmus képzése, tárgykészítés képessége.
- Képzeteket felidéző ábrázolási képesség.
- Képolvasás, képi közlés képessége.
- Plasztikus formaalakítás. Finommozgás fejlesztése.

Pszichikus funkció:

- Vizuális, taktikus percepció. Figyelemfejlesztés.
- Érzelmi fejlesztés: motiváció, örömmérés keltése alkotó tevékenység révén.
- Emlékezet, alkotó képzelet, forma- és térszlelés, gondolkodás fejlesztése.

Gondolkodási műveletek:

- Megkülönböztetés, azonosítás, összehasonlítás.
- Variálás, kombinálás. Analízis-szintézis.
- Asszociáció, általánosítás, absztrakció, következtetés, ítéletalkotás.

Gondolkodásfajták: perceptív, cselekvéses, analógiás, asszociatív, algoritmikus, kreatív, logikus.

1. évfolyam

Témakör	1. Formázások különböző anyagokból	Óraszám: 30 óra
Előzetes tudás	Alakító tevékenység szándékának megjelenése.	
Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	
Együttműködéssel a tárgyak tulajdonságainak, jellegzetességeinek megfigyelése. Próbálkozások, adott tevékenységek végrehajása együttműködéssel. Együttműködéssel különböző formák kialakításához szükséges mozgások végrehajása. Különböző formák alakítása együttműködéssel.	<i>Fejlesztési ismeretek</i> – Anyagok tulajdonságai. – Alakíthatóság. <i>Fejlesztési tevékenységek</i> A tanuló környezetében található tárgyak megfigyelése manipulációval. Homok formázása, edények megtöltése, kiöntése, dombkészítés, gödörásás, taposás, nyomhagyás. Hó formázása, hógolyó, hóbucka, hóember készítése. Gyurmázás (só-liszt gyurma, agyag), gyúrás, puhítás, gömbölyítés, lapítás.	
Fogalmak	A tárgyak tapintással megfigyelhető tulajdonságaival kapcsolatos fogalmak; eszközökkel, cselekvésekkel, térbeli tulajdonságokkal, felületi jellemzőkkel kapcsolatos fogalmak.	

Témakör	2. Építés	Óraszám: 20 óra
A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Alapvető manuális kontroll (megfogás, elengedés) kialakítása.	
Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	
Tárgyak csoportosítása segítségével. Segítséggel próbálkozás a gyöngyök ritmikus váltogatására.	<i>Fejlesztési ismeretek</i> – Kirakás. – Fűzés. – Nyomótechnikák. <i>Fejlesztési tevékenységek</i> Előrajzolt formák kirakása pálcikával, terményekkel. Toronyépítés kockából. Nagyméretű gyöngyök felfűzése pálcikára rendszer nélkül. Nyomhagyás agyagban, gyurmában különböző tárgyak segítségével, nyomdázás.	

Fogalmak	A kirakáshoz felhasznált tárgyak. Cselekvések, térirányok. Gyöngy, pálcika, fűzés. Eszközök, cselekvések: (belenyom), tesz, nyom. Tevékenységek: épít, tesz, rak, vesz. Sor: kicsi-nagy, színek, pl. piros-kék, egyik-másik.
-----------------	--

Témakör	3. Papír formálása, alakítása	Óraszám: 28 óra
A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Alapvető manuális készségek (markolás, csippentés) kialakítása, gyakoroltatása.	
Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	
Az aktuális feladatok sikeres végrehajtása segítségével. Segítséggel pontos illesztések. Papírdarabkák kívánt módon egymás mellé helyezése segítségével.	<i>Fejlesztési ismeretek</i> – Gyűrész-simítás. – Tépés. – Hajtogatás. – Nyírás. – Ragasztás. <i>Fejlesztési tevékenységek</i> Különböző papírfélékből labda gyűrése. Az összegyűrt papír kisimítása. Szabálytalan formák tépése, csíktépés. Egyszerű ráhajítás. Kialakított papírdarabok egymás mellé helyezése, ragasztás felületen.	
Fogalmak	Anyag, tevékenység és elkészített tárgy (papír, gyűr, labda, könyv, füzet, hajt). A papírfélék jellegzetes tulajdonságai és színe, eszközök.	

Témakör	4. Vizuális ábrázolás	Óraszám: 30 óra
A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Formakitöltéshez szükséges mozgáskontroll kialakítása.	
Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	
A kívánt mozgás végrehajtása segítségével. Törekvés papírhatar betartására. Az ecset megfelelő használata. Színek differenciálása. A rajzolás eszközeinek megfelelő használata.	<i>Fejlesztési ismeretek</i> – Festés. – Rajzolás. <i>Fejlesztési tevékenységek</i> Festékes kéz- és ujjnyom hagyás. Nagy, sima felületek vízfestékekkel történő betöltése szivaccsal, vastag ecsettel.	

Egyszerű ember-, állat-, növényábrázolások segítségével.	Álló, fekvő egyenesek, egyszerű formák, kör, hullámvonal rajzolása pálcikával homokba, krétával aszfalton és táblán; zsírkrétával csomagolópapírra, vastag ceruzával rajzlapra. Szabadfirka, átrajzolás, rárajzolás. Egyszerű formák színezése.
Fogalmak	Eszközök (szivacs, ecset, ecsettál). Tevékenységek (<i>törlés, kenés, festés</i>). Főbb színek: piros, kék, sárga, zöld. Vonalak és ezekből képzett egyszerű figurák.

Tanulási eredmények az első évfolyam végén	A tanuló próbálkozik együttműködve a megadott tulajdonságok alapján (szín, forma, nagyság) tárgyakat csoportosítani. Segítséggel és irányítás mellett képes ritmikusan váltogatni a gyöngyöket. Együttműködéssel végrehajt a különböző formák kialakításához szükséges mozgásokat. Irányítással képes a szükséges eszközöket kiválasztani és segítséggel megfelelően használni, együttműködéssel ollót használni. Képes együttműködéssel a kívánt módon egymás mellé helyezni a papírdarabkákat. Papírhátart és segítséggel a vonalhatárt igyekszik betartani. Segítséggel megfelelően használja a festés és rajzolás eszközeit. Differenciálja és megnevezésre felismeri a főbb színeket.
---	---